

บันทึก

เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ มท ๐๒๐๓.๕/๙๑๘๕ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ข้าราชการระดับ ๗ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เรื่องปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานในสังกัดถูกบุคคลภายนอกเรียกร้องให้ชำระเงิน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการทางวินัยและสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบแล้ว แต่ยังไม่สามารถชี้แจงได้ว่าด้วยเหตุใดจึงเกิดความรับผิดในทางแพ่ง คณะกรรมการสอบสวนได้ยึดถือและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีความเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบตามสัดส่วนแห่งหน้าที่รับผิดชอบของตน ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและจัดส่งสำนวนการสอบสวนทางแพ่งไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว ต่อมา ในการประชุมอ.ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องทางวินัยดังกล่าว โดยได้นำผลการพิจารณาทางแพ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่า การกระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้เกิดขึ้นในปี ๒๕๓๘ ก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับการดำเนินการและการพิจารณาในส่วนความรับผิดทางแพ่งของผู้เกี่ยวข้องควรเป็นไปตามระเบียบความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วน ที่ นว ๑๕๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๓ ซึ่งจะต้องดำเนินการไต่เบี่ยเรียกเงินชดใช้จากผู้ถูกกล่าวหาและผู้ร่วมรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในลักษณะลูกหนี้ร่วม

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาแล้วเห็นว่า แนวความคิดในการปฏิบัติเพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบแพ่ง ตลอดจนหลักการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งสำหรับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับยังคงมีความแตกต่างกัน จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ได้ข้อยุติเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทยและรับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้วเห็นว่า มีปัญหาข้อกฎหมายจะต้องพิจารณาว่าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำก่อนในวันที่

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลบังคับใช้นั้นเป็นประการใด

เรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้แยกพิจารณาเป็นสองส่วนคือ

๑) ในส่วนที่เป็นสารบัญญัติ เช่น ความรับผิดในการทางละเมิด สิทธิไล่เบี่ย ความรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ฯลฯ เห็นว่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยเรื่องละเมิดซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่มีการทำละเมิด

๒) ในส่วนที่เป็นวิธีสบัญญัติ เช่น ขั้นตอนการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง การพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งการ การรายงานกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบการแจ้งผลการพิจารณา ฯลฯ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพราะหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามระเบียบเดิมถูกยกเลิกไปแล้ว

อนึ่ง ความเห็นในทำนองเดียวกันนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๖๑/๒๕๔๐^๑

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) มีความเห็นว่า ถ้าพฤติการณ์ของข้าราชการ ระดับ ๗ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าวเป็นการทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กระทรวงมหาดไทยย่อมมีสิทธิไล่เบี่ยเรียกเงินชดใช้จากผู้ทำละเมิดและผู้ร่วมรับผิดในลักษณะลูกหนี้ร่วมตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะการกระทำละเมิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๔๐

^๑ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบข้อหารือ เรื่อง ทาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึงอธิบดีกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๐๘๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐